

31.8.2016

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan sisäisen tarkastuksen jaoston kokous

Aika	ke 1.6.2016 klo 9.30–11.00
Paikka	Valtiovarainministeriö, Mariankatu 9, nh. Pullonkaula
Osallistujat	valtioneuvoston apulaiscontroller Pasi Ovaska, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja) tarkastusneuvos Mikko Helkiö, valtioneuvoston kanslia ulkoasiainhallinnon tarkastaja Pekka Wuoristo, ulkoasiainministeriö tarkastusjohtaja Kaisa Sistonen, oikeusministeriö tarkastusneuvos Sari Korpimies, opetus- ja kulttuuriministeriö tarkastuspäällikkö Sari Anttila, maa- ja metsätalousministeriö tarkastusneuvos Juha Pekka Niemi, työ- ja elinkeinoministeriö tarkastuspäällikkö Niina Sipiläinen, sosiaali- ja terveysministeriö tarkastusneuvos Jorma Partanen, ympäristöministeriö tilintarkastusneuvos Matti Mattila, valtiontalouden tarkastusvirasto (pysyvä asiantuntija) assistentti Heidi Innanen, valtiovarainministeriö (sihteeri)
Kutsutut asiantuntijat	erityisasiantuntija, VAHTI-pääsihteeri Kimmo Rousku, valtiovarainministeriö, julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekniinen osasto
Poissa	tarkastuspäällikkö Jyrki Pennanen, sisäministeriö

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi kevätkauden viimeiseen kokoukseen. Kokouksen asialista hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen 3.2.2016 muistion hyväksyminen

3.2.2016 pidetyn kokouksen muistio on jaettu sisäisen tarkastuksen jaoston jäsenille sähköpostitse asialistan liitteenä. Muistioon ei ollut huomautettavaa, joten se hyväksyttiin.

3. Toinen ajankohtaiskatsaus kyber- ja tietoturvallisuuteen, VAHTI-pääsihteeri Kimmo Rousku

24.11.2015 pidetyssä sisäisen tarkastuksen jaoston kokouksessa kuultiin VAHTI-pääsihteeri Kimmo Rouskun ajankohtaiskatsaus kyber- ja tietoturvallisuuteen. Tuolloin aihetta käytiin läpi melko yleisellä tasolla ja tämän kokouksen ajankohtaiskatsauksessa esiteltiin hieman konkreettisemmin mitä VAHTI-asioissa on saatu aikaan ja millaisia toimenpiteitä on suunnitteilla. VAHTIn toimikausi päättyy vuoden 2016 lopussa ja jatko tarkentuu kesän aikana.

Esitys herätti keskustelua ja siitä esitettiin seuraavat kysymykset:

Lähetetäänkö tuleva tietoturvakysely myös kuntayhtymiin? Kohderyhmästä käydään vielä keskustelua, mutta todennäköisesti kysely tehdään nyt kunnille ja valtionhallinnon virastoille. Tulevilla kieroksilla voidaan miettiä kohdejoukon laajentamista.

Kyberturvallisuusstrategiassa todetaan, että "Vuonna 2016 Suomi on maailmanlaajuinen edelläkävijä kyberuhkiin varautumisessa ja niiden aiheuttamien häiriötilanteiden hallinnassa". Mikä vuosilu-ku voisi olla tässä realistinen? Suomen tilanne ei ole tälläkään hetkellä huono, sillä tilastotietojen mukaan Suomi on samalla tasolla Saksan ja Viron kanssa. 2020 voisi olla realistinen ja siihen mennessä Suomi on ainakin noussut tilastoissa.

Kyberturvallisuusstrategiassa mainitaan, että viraston tulee arvioida kyberturvallisuusriskejä. Nykyisin arviointi on vielä hajanaista, mutta pitäisikö kyberturvallisuusriskien arviointiin panostaa nykyistä enemmän? Kun ohje on päivitetty, lähtökohtana on että arviointimallia hyödynnettäisiin myös käytännössä.

Millaisia riskejä tietoturvakyselystä voisi nousta? Uusissa organisaatioissa näkyy, että toiminta on vielä alkuvaiheessa eikä tietoturvaluottu ole pystytty viemään vielä eteenpäin. On huomioitava, että tietoturvaluottu vaatii laaja-alaista kehittämistä, eikä kyse yleensä ole vain pienen osa-alueen ongelmasta.

Rousku kertoi lyhyesti myös tietoturvasäädöstön uusimisen tilanteesta. Tavoitteena on, että keskeinen materiaali olisi kerätty ja analysoitu kesän 2016 loppuun mennessä, ja raportin on määrä valmistua syyskuussa 2016. Vastuuhenkilönä asiassa on asiantuntija Saana Seppänen julkisen hallinnon ICT-toiminnosta. Tietoturvasäädöstöstä kysyttiin, olisiko sitä mahdollista toteuttaa kaarimallin mukaisesti, koska kyseessä on varsin kattava kokonaisuus, jossa myös digitalisaation eteneminen tulisi huomioida. Kaariajattelu on ollut työn taustalla ja toiveena on, että säädöstön uusiminen voitaisiin toteuttaa kaarityyppisellä mallilla.

Puheenjohtaja kiitti esityksistä ja sovittiin, että Kimmo Rousku tulee syksyllä 2016 jaoston kokoukseen kertomaan ainakin kesällä asetettavan tieto- ja kyberriskienhallintaohjeen työryhmän työn etenemisestä sekä tietoturva vaatimusten selkiyttämistyöstä. Todettiin, että työryhmässä tulee olemaan myös valtiovarain controller -toiminnon edustaja. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnassa on meneillään riskienhallintapolitiikan valmistelu, joten näitä asioita kannattaa katsoa rinnakkain.

4. Pienryhmien tilanne

- **Varmistuskartta -pilotoinnin tilanne**

Työ etenee aikataulussa ja pilotointikokemuksia saadaan lisää syksyyn mennessä, jolloin katsotaan millainen suositus niiden pohjalta voitaisiin antaa. Varmistuskartan tietosuojaluokittelu lisätään ohjeeseen omaksi kappaleekseen.

OM:ssä on päädytty etenemään niin, että varmistuskarttaa käytetään suunnittelukauden prioriteettihankkeiden seurannassa. Tämä toteutetaan ensimmäisen kerran puolivuosi-kauden seurannan yhteydessä. Kolmen puolustustoiminnon mallista on päätetty irtaantua, koska se tuntui hieman vieraalta.

- **Valtionapujen tarkastusmalli -pienryhmän jatko**

Jan Holmbergin työtilanne on kiireinen, eikä hän pysty jatkamaan pienryhmän vetäjänä. Koska ehdokkaita uudeksi vetäjäksi ei ilmoittautunut, päätettiin laittaa pienryhmän työ toistaiseksi tauolle ja katsotaan jaoston toimintasuunnitelman välitarkastelun yhteydessä mitä asialle tehdään. Asian rinnalla seurataan myös valtionapujen hallinnoinnin digitalisaation etenemistä.

5. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan edellinen kokous 23.5.2016

- **Riskienhallintakyselyn yhteenveto**

Puheenjohtaja esitteli riskienhallintakyselyn tuloksia, joihin liittyvä yhteenvetomateriaali (esitys riskienhallintakyselyn tuloksista ja vastausyhteenveto arviointikehikkoja koskevista kysymyksistä) oli jaettu sisäisen tarkastuksen jaostolle etukäteen asialistan liitteinä. Kyselyn lähtökohtana oli selvittää millaisia riskienhallintapolitiikkoja on olemassa ja mitä valtionhallinnon yhteisen riskienhallintapolitiikan tulisi sisältää, ja näihin saatiin hyvin vastauksia. Kyselyn yhteenvedon pohjalta käytiin keskustelu olemassa olevista ministeriöiden riskienhallintapolitiikoista.

Arviointikehikoissa nähtiin kehittämis- ja päivittämistarpeita. Suppeaa kehikkoa hyödynnetään huomattavasti enemmän kuin laajaa kehikkoa. Tästä huolimatta myös suppean kehikon kehittäminen olisi kyselyvastausten perusteella ajankohtaista.

- **Arviointikehikkojen päivittäminen (toimeksianto jaostolle)**

Neuvottelukunnan seuraava kokous pidetään 30.8. ja siellä pitäisi esittää alustava suunnitelma/ehdotus kehikoiden päivittämisestä ja keskeisimmistä kehittämistarpeista. Tätä valmistelmaan kootaan pienryhmä, johon ilmoittautuivat Kaisa Sistonen ja Juha Pekka Niemi. Pienryhmä kokoontuu Pasi Ovaskan johdolla vielä ennen juhannusta. Arviointikehikoiden tarkoitukselta, haasteista ja sisällöstä käytiin keskustelua pienryhmän työn evästyksiksi.

6. Muut asiat

Käytiin keskustelu Kiekusta ja siihen liittyvästä lisätiedon ja -osaamisen tarpeesta. Sovittiin, että seuraavaan jaoston kokoukseen pyydetään Valtiokonttorista puhuja kertomaan Kiekun toiminnallisuuksista, erityisesti kontrolleihin, raportointiin, hälytyksiin ja valvontanäkökulmiin liittyen. Esityksen jälkeen katsotaan olisiko mahdollista järjestää jaostolle vielä erillinen puolen päivän Kieku-koulutus esimerkiksi Valtiokonttorissa.

7. Seuraava kokous

Seuraava kokous sovittiin pidettäväksi elokuun lopulla ennen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan 30.8. olevaa kokousta.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.00.

Jakelu	Sisäisen tarkastuksen jaoston jäsenet ja pysyvä asiantuntija
Tiedoksi	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan jäsenet